



## Husk at

- et varmt efterår giver gode livsbetingelser for lopper og andre parasitter - så hold øje med, hvor mange dyr du egentlig har.
- nu er det tid til at sikre sig, at det udendørs kaninbur er sikret mod træk og fugt.
- når du lukker sommerhuset for vinteren, så skal du sikre dig, at der ikke er en kat eller et pindsvin, der har fundet sig et godt sted i udhuset, og som, når du har lukket, ikke kan komme ud derfra.
- hver gang du kører gennem et skovområde uden dyrehegn, er der en risiko for, at et af skovens dyr krydser vejen, så kør forsigtigt af hensyn til både dyr og dig selv.
- du skal kontakte Falck, hvis du finder et tilskadekommet dyr på vejen.
- når lufteturene på grund af vejret bliver kortere, skal du holde øje med kløernes længde, specielt hos ældre hunde.
- paradentose som oftest skyldes dårlig mundhygiejne, så se efter, om din kat har tandsten, før tænderne bliver løse.
- hunde og katte med hårvækst i øregangen skal have fjernet disse hår for at modvirke øregangsbetændelse.
- hvis du vil have hvalpe med din hund, skal du sikre dig, at din hund ikke har tegn på arvelige sygdomme. Spørg din dyrlæge eller Dansk Kennel Klub, hvordan det gøres.
- sygdom altid kommer ubelejligh, så læg lidt penge til side hver måned eller tegn en sygeforsikring for dit dyr.

## Kræftbehandling - strålebehandling - kemoterapi?

En medicinsk landvinding er sjældent fri for ulemper eller bivirkninger. Det gælder også kræftbehandling af dyr. Derfor er det i hvert enkelt tilfælde en etisk udfordring at tage stilling til de nye behandlingsmuligheder.

Til gavn for både mennesker og for hunde eksisterer der et frugtbart samarbejde mellem forskere på KU-Life (den tidligere Kongelige Veterinær- og Landbohøjskole) og humane kræftforskere.

Dette samarbejde bevirker, at hunde med forskellige kræftformer nu også kan tilbydes kemoterapi og i enkelte tilfælde også strålebehandling.

### Livsforlængende - men sjældent helbredende

Overordnet set er vi jo alle glade for, at vi kan få vores hunde behandlet for de sygdomme, alvorlige som mindre alvorlige, som de nu får, men jo flere behandlingstilbud, der findes, jo større krav stiller det til dyreejerne og til dyrlægerne. Har din hund fx fået lungebetændelse, så er det ikke så vanskeligt at beslutte, at en uges behandling med et egnet antibiotisk middel, der ikke giver hunden gener, naturligvis skal iværksættes. Efter denne uge regner vi så med, at den er ovre sin lungebetændelse og igen er blevet den gode gamle hund.

Men er det en kræftsygdom, der er tale om, vil der sjældent blive tale om en egentlig helbredelse,



men en livsforlængende behandling, der skal gentages en del gange, og hvor selve behandlingen ikke er uden gener for hunden. Om end hundene synes mindre generet af kemo'en, end mange mennesker er, så skal hunden måske en gang om ugen til dyrlægen, have taget blodprøver og få diverse injektioner.

### Vigtigt at vejlede om generne

Vi dyrlæger må jo erkende, at selv om vi gør os mange anstrengelser for, at vores undersøgelser og behandlinger skal være så lidt stressende for vores patienter som muligt, så er der jo en del hunde og katte, der ikke bryder sig synderligt

om at få taget blodprøver og lignende.

For mit personlige vedkommende forsøger jeg altid i de enkelte tilfælde at vurdere, hvor meget undersøgelser og behandlinger vil genere patienten, sammenholdt med de resultater, der kan forventes at komme ud af de undersøgelsesmæssige og efterfølgende behandlingsmæssige anstrengelser.

Og når vi taler om livsforlængende behandlinger bliver det endnu mere vigtigt, at både dyreejer og dyrlæge er åbne og ærlige over for hinanden - og for dyrlægens vedkommende forsøge at give en professionel vejledning om gener for patienten, sammenholdt med de resultater, som behandlingen for-

ventes at resultere i - og ikke mindst i hvor lang tid patienten må formodes at kunne få glæde af behandlingen.

### **Store etiske krav til ejer og dyrlæge**

En livsforlængende behandling, der kan give patienten en måned eller to mere at leve i, og hvor patienten end ikke i den tid kan forventes at føle sig helt rask og rørig, er i min etik IKKE indiceret - den har kun til formål at glæde ejeren, ikke hunden.

Den definitive afsked med et kært familiemedlem er altid sørgelig, men når talen er om vores dyr, er beslutningen meget tung, blandt

andet fordi det er ejeren, der i sidste ende skal bestemme, om det er i dag, den sidste indsprøjtning skal afslutte dyrets liv og måske også dets lidelser.

Derfor stiller tilbuddene om kræftbehandling meget store etiske krav til dyreejerne og til de dyrlæger, der er autoriseret til at foretage disse behandlinger, for ingen må glemme, at enhver behandling - også kræftbehandling - skal være for dyrets livskvalitets skyld og ikke for ejerens skyld.

Jeg hilser ethvert undersøgelsesmæssigt og behandlingsmæssigt fremskridt velkomment, men det betyder også, at kravene til vor dyreetiske kritiske sans øges i takt hermed.